

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА – ШЛЯХ ДО СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ВАДАМИ ПСИХІЧНОГО ТА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

Міжнародні стандарти в галузі прав людини ґрунтуються на ідеї участі кожної особи в суспільному житті на засадах рівності та без дискримінації (ООН, 1993). ЮНЕСКО визначає інклюзивну освіту як процес звернення і відповіді на різноманітні потреби дітей через забезпечення їхньої участі у навчанні та житті суспільства і зменшення виключення в навчальному процесі [2]. Метою інклюзивної освіти є покращення освітнього середовища, де гарантується забезпечення потреб дітей, повага до їх здібностей та можливостей бути успішними.

Поширення в Україні процесу інклюзивного навчання дітей з обмеженими можливостями психофізичного розвитку є необхідною умовою забезпечення повної реалізації прав дітей з особливими потребами на якісну освіту. Інклюзивна практика реалізує доступ до одержання освіти в загальноосвітньому закладі за місцем проживання та створення необхідних умов для успішного навчання для всіх без винятку дітей, незалежно від їх індивідуальних особливостей, психічних та фізичних можливостей.

На сучасному етапі соціально-економічного та культурного розвитку України інклюзивна освіта стає все актуальнішою, що зумовлено неухильним зростанням числа дітей, які потребують корекційного навчання.

Результати досліджень багатьох науковців засвідчують, що розумовий, емоційний і соціальний розвиток дітей з психофізичними вадами прямо залежить від позитивного ставлення до них, їх розуміння та прийняття педагогами, батьками і здоровими дітьми. Сприятливе соціальне та розвивальне середовище є однією з вихідних умов розв'язання проблем інклюзивної освіти. Тому забезпечення такого середовища – одне із завдань психолого-педагогічного супроводу дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку.

Реалізація прав на освіту дітей з обмеженими можливостями розглядається як одна з найважливіших завдань державної політики в галузі корекційної освіти. Отримання такими дітьми якісної загальної та професійної освіти є одним з основних і невід'ємних умов їх успішної соціалізації, забезпечення повноцінної участі в житті суспільства, ефективної самореалізації в різних видах професійної і соціальної діяльності. Метою роботи з дітьми, які мають порушення психофізичного розвитку, є їх інтеграція у сучасну систему соціальних стосунків [1].

Згідно з Концепцією розвитку інклюзивного навчання в Україні здійснюється активний пошук та впровадження ефективних шляхів соціальної взаємодії дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку, із їхніми здоровими однолітками.

Найпершими, хто помічає проблеми та труднощі у розвитку дитини, є батьки. Тому дуже важливо, щоб вони не чекали на спонтанне усунення вади, а зверталися до фахівців. Чим раніше дитина одержить необхідну допомогу (педагогічну, психологічну, медичну), тим легше буде коригувати її дефект, тим краще вона розвиватиметься. Важливо, щоб вихователі дошкільних закладів та вчителі вчасно помічали проблеми поведінки дітей, труднощі у навчанні і радили батькам відвідати спеціалістів медико-психологічних консультацій. Саме вони допоможуть визначити, що спричинило вади у розвитку дитини, привело до проблем у навчанні, а також порадять, які умови необхідно створити у сім'ї, дитячому садку та нададуть корекційну допомогу або порадять спеціальний заклад для цього.

Отже, однією з умов ефективності інклюзивної освіти є комплексний психолого-педагогічний супровід.

Література

1. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Колупаєва А. А., Совій Н. З., Найда Ю. М. та ін. За заг. ред. Даниленко Л. І., – 2-ге видання, стереотипне – К. : СПД-ФО Парашин І. С., 2010. – 128 С.

2. Лорман Т., Депплер Дж., Харві Д. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб.; пер. з англ. – К. : СПД-ФО Парашин І. С., 2010. – 296 с.